

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Extra Posten.

Måndagen den 29 Maj 1820.

Cunz von der Rosen, Kejsar Maximilian den Förstes Hofnarr.

(Slut från N:o 42.)

År 1488, när Maximilian ännu var endast Konung, uppreste sig Flanderns invånare som oltast emot honom, och hvarken allvar eller skonsamhet förmådde dem till lydnad. Isynnerhet lyssnade staden Gent till Fransmännens förledande löften. En dag lät borgerskapet i Brügge högtidligen bjuda Konungen till en årlig folkfest omkring Kyndelsmessan, och förstodo att med en hycklad trohet så insöfva Konungens hjerta, att han, efter något betänkande, samtyckte till deras begäran.

När han nu kom till den såkallade St. Catharina-porten, red Cunz von der Rosen med mycken farhåga till honom, och sade: "Min kära Kung, jag ser, att du inte vill lyda dina trogna Rådsherrar och mig, utan hellre bli fången; men jag har ingen lust att för din skull också sättas i bur. Jag vill följa dig in i staden och ända till börgen, men sedan rider jag rakt fram genom Genter-porten ut igen. Om du då får se och höra, att herrgårdar och byar brinna rundt omkring staden, så kom ihåg, att Cunz har gjort det för att hämnas sin Kung."

"Jag märker, svarade Konungen, att du har föga förtroende till mina barn i

"Brügge; men de ha ju låfvat mig trohet och lydnad."

"Tro dem F...!" sade Cunz, red med Konungen in i staden genom den ena porten, men ensam ut genom den andra; och alltför snart fick Maximilian erfaras, att den kloke narren ej var någon lögnprofet; ty på staden Gents och Frankrikes inrådande sattes den 5:te Februari en borgare-vakt vid Konungens rum, och den ursinniga pöbeln samlade sig der omkring för att smäda och skymfa honom.

Medan Konungen i sitt fängelse ångrade, att han hade föraktat narrens råd, tänkte denne på medel att rädda honom. Först gjorde han följande försök: Han lät göra sig tvenne simmgördlar; med den ena ville han sjelf simma öfver slottsgravven, och från denna sida obemärkt komma till Konungen, som sedan med tillhjälp af den andra skulle följa honom samma väg tillbaka. Tvenne raska hästar voro i beredskap att vidare befordra denna flykt. Med dristighet företog Cunz detta vägspel; men knappt hade han med sin simmgördel stigit ner i vattnet, förr än svanor, ankor och gäss gjorde ett sådant väsen, att vakten på andra sidan blef derpå uppmärksam, och tvingade honom med sina skott att genast vända om.

Men Cunz afskräcktes ej af det misslyckade försöket. Han gjorde en man till sin förtrogna, hvares stallbröder i våra dagar man just icke vill berömma för den stora egenskapen att kunna förvara hem-

ligheter, nemligen en Barberare. Af denna lärde han sig några nödvändiga handgrep i den ädla barberare-konsten, lånade sig en embets-costume, tog sina rakdon under armen och vandrade oförskräckt in i staden. Han kom lyckligt ända till borgen; men huru skulle han bana sig vägen till Konungen? Cunz var likväl ej rådlös. Han gick till Pater Guardian i Franciscaner-klostret, hvars tillgifvenhet för Konungen var honom bekant, och förtrodde honom sin plan. Denne Pater skulle, enligt kloster-seden, afraka håret på hans hessa och gifva honom en munk till ledsagare. "Jag vill," sade han, "under masken af en bigtfar smyga mig till Konungen, äfven raka honom flintskallig, låta honom krypa in i min kåpa och skicka honom tillbaka med er klosterbror. Sedan ledsagar ni honom genast till St. Catharina-porten; der finner ni ett litet fartyg, fyra betjenter och tre hästar, som vänta er, och således kan ni lyckligen föra honom till Middelburg."

Men hvar tar du vägen? frågade Pater Guardian. — "Jag," svarade den ädle Cunz, "tar på mig Konungens kläder, och när man söker honom i fängelset, skall man i hans stalle finna en narr, med hvilken man kan göra hvad man behagar. Skulle man derföre straffa mig med en marter-död, så går jag den glad till möte; ty jag har räddat min Konung, och rebellerne äro bedragne af en narr."

Pater Guardian stod förundrad och rörd af Cunzens ädelmod, uppfyllde hans önskan, lät raka hans hufvud, gaf honom en munk-kåpa och en klosterbroder till ledsagare. När de kommo till borgen, och vakthafvande Officeren frågade hvad de ville hos Konungen, drog Cunz sin kåpa af hufvudet och sade med andäktiga åtbörder, att han af Pater Guardian vore skickad att höra Konungens bigt och trösta honom i hans närvarande bedröfliga tillstånd. Dörrarna öppnades, och bigtfadren inträdde. Maximilian satt vid fönstret, stödjande sitt hufvud emot ena handen. På en gång hörde han en bekant röst: Si

nu finner jag dig här, min kära Kung, hvarföre lydde du inte mitt råd, när jag varnade dig?

Hvem målar Maximilians förundran och glädje, när han, öfvergifven af alla sina vänner, sluter sin trogna narr i sina armar? Cunz, *hvarifrån kommer du?* — "Jag har," svarade Cunz, "för din skull vågat mitt lif, och tänker med Guds hjälp rycka dig ur dina fienders klor; men du måste lyda mig bättre än sist."

Maximilian såg på honom högst förvånad. *Huru kom du hit? huru lög du dig gemom tre vakter?* — "Kära Max," svarade Cunz, "du vet ju, att jag är en narr. Här har jag ett instrument, hvarmed jag vill göra dig lika flintskallig som jag är sjelf; ty blott för din skull har jag lärt mig den konsten. Jag vill äfven byta kläder med dig, och du skall i denna min kåpa skrida vördigt och oförskräckt ut genom vakten, liksom jag har skridit hit in. Vid ingången finner du en barfota-munk, och honom följer du till hans kloster. Med Pater Guardian är allt aftalt. I morgon omkring denna tid är du hos dina vänner i Middelburg. Skynda dig nu, och lät mig få raka dig; ty dröjer det för länge, så blir saken misslyckad."

Konungen tryckte honom tacksamt till sitt hjerta; men han tvekade ännu och ville först göra sig underrättad huru det stod till ute i verlden. När han nu af Cunz fick veta, att en betydlig styrka vore i antågande till hans räddning, fann han det icke sin höghet värdigt att på detta sätt betria sig ur fängelset. Den trogne Cunz bad förgäfvat! han kunde ej förmås att begagna det föreslagna medlet. När Cunz såg sin välmening fruktlös, sade han både förtörnad och rörd:

"Min kära Kung, jag ser nog, att du är en större narr än jag; och efter du inte vill lyda mig, så har jag nu gjort min farliga resa förgäfvat. Men jag ber ändå Gud, att han måtte bevara dig, du narraktiga Kung! Du är mycket för from för dina Flandrare."

Cunz gick bedröfvad sina färde. När han kom till vaktan, frågade Officern huru han hade funnit Konungen. — *Alltför beskedlig*, svarade Cunz, skyndade bort, och for, i Konungens ställe, till Middelburg; der han afvaktade hans sednare befrielse. Men denna vackra gerning glömde Maximilian aldrig, och man kan ej qvåva den önskan, att himmeln ännu i denna stund måtte skänka hvarje god Regent en sådan hotnarr.

Bref från en Tysk Adelsman.

1.

Frankfurt am Mayn.

Högvälborne, Nådige Herr Fader! Jag hoppas, att desse rader träffa min nådiga Far vid god helse, ty jag vår också ännu ganska väl; men jag har haft en besvärlig resa, och Frankfurt am Mayn är en vac-ker stad.

På postillionens råd tog jag in på det bästa värdshuset, der man äter dåligt och betalar dyrt.

Här har jag med husdrängen Henrik besett det märkvärdigaste: kyrkan, der de ha gjort Kajsaren, men som nu annars uppehåller sig i Wien; den gyllne Bullan, men som inte är af guld; och Romareberget, men som inte ser ut som ett berg, utan alldeles som ett torg.

I morgon går min resa för sig på postvagnen till Frankrike. Jag har väl öfverlagt allting med Michel, och sålt min resvagn; ty penningarna ligga säkrast i fickan, plågar min nådiga far alltid säga, och på postvagnen är godt sällskap, till och med fruntimmer, så att tiden inte kan bli mig lång. Jag helsar min Syster, Fröken Lisa, och Tanten och Stora Hans, och förblifver städe min Högvälborne och Nådiga Hr Faders ödmjuka tjenare och son.

2.

Paris i Frankrike.

Mon reverend Pere ser af titeln, att jag nu ändtligen är ankommen i Paris.

Jag tänkte, att det aldrig skulle ta slut på den här hiskeliga staden, så stor är han.

Vi reste dag och natt genom faseligt många städer och byar och kyrksocknar; Knäfyeln kan icke minnas alla namn.

I Strasburg råkade jag i värdshuset Vallfiskan två unga Adelsmän från Sachsen, den ena en finurlig och väl pudrad herre, som vill ha glömt sitt modersmål; den andra en surmulen karl, som har studerat i Göttingen, och frågade mig, om jag kände de Gamla. Min gamla far, sade jag, är Baron Hunter von Wildesheim, och jag är hans son, och heter unga herr Fritz, det måtte ni väl veta så väl som jag. Men här skulle min nådiga Far ha hört huru de skrattade, ehuru jag inte vet hvarföre.

På postvagnen från Strasburg till Paris fann jag tre nätta fransyska herrar. Den ena talte bra Tyska, och hade varit på resor med en Prins som Hom de Schamber (är en hofsyssla); den andra var den förnämsta comedianten i Strasburg, som vet allt hvad de andra inte veta; ty jag har med mina egna ögon sett, att han stack hufvu' opp ur golfvet, och blåste i de andra hyart ord. Den tredje var en kunglig Tobaks-commissarie och Tull-bevakare. Dessutom var också ett fruntimmer med, som inte såg så illa ut med sina pirriga små ögon, bara hennes hvita halsduk inte hade skiftat litet i grågult. Hon är, som hon säger, af förnäm familj, och har många bekanta bland Officerarne i garnison.

Man kan inte vara höfligare än mina reskamrater voro. När jag skrattade, gjorde de så med; när jag jaspade, så hade de så när gapat käftarna ur led, och när jag nös, så togo de af sig hatten. Ingen hade större go' dagar än Michel. Hom de Schambarn friserade mig, och den kungliga Commissarien bar mina saker från vagnen; jag måste därför vara så höflig och hålla herrarne fri förtäring. Men pennin-garna äro inte bortkastade för det; ty jag har lärt tre gånger mera Fransyska, än de

styfrännē äro värdē, och Michel lär Fransyska med för intet. De förundra sig alla öfver mitt geni, som de kalla det.

Med nästa post skall jag berätta mer. En sak förtretar mig i Paris. Jag ville gå på raphönsjagt, men man sade, att det är förbudet. De måste här ännu inte veta hvem jag är, men det skall jag visa dem, och jag förblifver o. s. v. (Slut e. a. g.)

Romance.

(Ur Othar af Bretagne.)

I nattens stumma sköt,
Der lifvet sofver,
En båt så skyndsamt flöt
På svarta vågor.
Ett barn, i stormig vind,
Der står med gråt på kind. —
Ej hemmet för sin julle,
Ej hvart den lilla skulle
Än honom kom i sinn.
De stjernor flamma så
På himlabågen;
I mörka böljor blå
Sig bryter lågen;
Der står en gammal man
I månens bleka rund
Och stirrar på den lilla;
Men gossens tårar trilla
Allt i det mörka sund.
De strömmar gå så fast;
De vindar strida,
Och båten ses med hast
I ring sig vrida.
Så rädd den lilla är;
Han står så ensam der:
Så kallt derute blifver,
Dit vilda stormen drifver,
Och ingen hjälp är när.
Men gossen växer opp
I tårefloder,
Då till sin räddnings hopp
Han fann en roder:
Han utan det måst dö;
Han sätter det i sjö,

Han står så hög å hafvet
Och styrer genom qvafvet
Sin båt mot fjerran ö.

Den underfulla natt
För kraften svinner;
På horisonten gladt
Ett ljus upprinner.
Han i sin starkhet står
Och stolt i hafver slår,
Och fri från barndoms-stödet
Han kämpar emot ödet
Och vet hvad han förmår.

Kongl. Theatrarne Repertoire för sistl. April månad.

Stora Theatern.

April

3. Engelbrekt.
4. Sveitziska Familjen. Ett Dans-Di-
vertisement.
10. Ariodant. Balletten Rolan och Mor-
gane (första gången).
12. Aline. Roland och Morgane.
14. Engelbrekt.
16. Ariodant. Roland och Morgane.
19. Romeo och Juliette.
23. Cendrillon.
26. Ariodant. Roland och Morgane.
30. Archambaud. Föregifna Skatten.

Mindre Theatern.

April

6. Korssfararne. Pröfva först och Döm
sedan.
7. Plånboken. Slotter-ölet.
9. Grefven af Waltron. Förmente Prin-
sen.
18. Försonade Fadren. Stormiga Aftonen.
En komik Ballett.
20. Tartuffe, eller den Skenhelige (första
gången). Califen i Bagdad.
21. Figaros Bröllop. Ett Divertissement.
24. Tartuffe. Förtrollade Rosen (Ballett).
28. Tartuffe. Pröfva först och Döm sedan.

N:o 44 utgifves nästa Torsdag.

Stockholm, tryckt hos JOHAN IMNELIUS, 1820.